

VA-policy för landsbygden och Riktlinjer för vatten och avloppsplanering, antagande

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Förslag till VA-policy för landsbygden tillstyrks.
2. Riktlinjer för vatten och avloppsplanering antas under förutsättning att VA-policyn antas i kommunfullmäktige.
3. Riktlinjer för vatten och avloppsplanering ska aktualitetsprövas varje mandatperiod.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Förslag till VA-policy för landsbygden tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. VA-policy för landsbygden antas.
2. VA-policyn ska aktualitetsprövas varje mandatperiod.

Ärende

VA-planen för landsbygden består av två politiska styrdokument: VA-policy för landsbygden och Riktlinjer för vatten och avloppsplanering. VA-policyn ska antas i kommunfullmäktige och Riktlinjerna ska antas i samhällsbyggnadsnämnden (SBN) samt i Tekniska verkens styrelse.

Det övergripande och långsiktiga syftet med VA-planen för landsbygden är att skapa en långsiktig och hållbar god miljö- och hälsoskyddsituation i hela kommunen. Dokumenten anger övergripande ställningstaganden för VA-planering och VA-utbyggnad, samt kommunövergripande förhållningssätt och arbetssätt som är förutsägbara för invånarna och bidrar till en effektiv och rättssäker kommunorganisation.

Bakgrund till att VA-planen på landsbygden tas fram är kommunens ansvar enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). I lagen anges att det är kommunens ansvar att om det, med hänsyn till skydd av människors hälsa eller

miljön, behöver ordnas vattenförsörjning eller avloppsrening i ett större sammanhang. Behov av att anta VA-planer för landsbygden anges också i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för södra Östersjön. Kommunerna ska tillse att vatten- och avloppsplaner tas fram för att förbättra den ekologiska och kemiska statusen i sjöar och vattendrag – samt att uppnå de miljökvalitetsnormer som finns fastställda för kommunens 61 sjöar och vattendrag.

Beslutsunderlag:
VA-policy för landsbygden
Riktlinjer för vatten och avloppsplanering

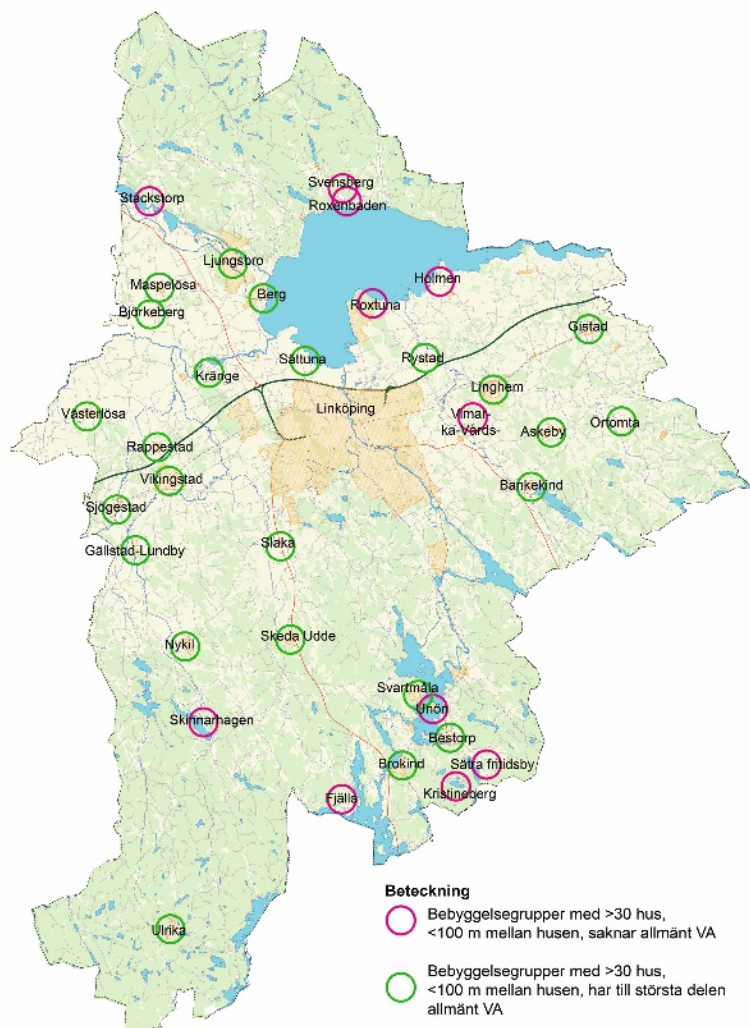
Bakgrund

Uppdraget att fram en VA-plan för landsbygden gavs till miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i samband med Översiktsplanen för landsbygden och småorterna antogs 2014. En förbättrad avloppsrening och säkerställt dricksvatten framhölls som en viktig faktor för att kunna fortsätta satsa och utveckla orter och bebyggelsegrupper på landsbygden.

För att ta fram VA-planen tillsattes en projektgrupp bestående av representanter för VA- huvudmannen samt miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen – miljökontoret, bygglovskontoret, kommunlantmäteriet samt teknik- och samhällsbyggnadskontoret.

- Boendebelastning (antal hus, fritidshus/permanentboende mm)
- Miljö- och hälsoskydd (inklusive miljö kvalitetsnormer för närmaste sjö/vattendrag, avstånd till vattendrag mm)
- Status befintliga avloppsanläggningar (miljökontorets register)
- Samhällsutveckling – översiktsplaner (planerad utbyggnad, antal bostäder)

Som resultat av bedömningsmodellen och prioritering av bebyggelsegrupper har en VA-utbyggnadsplan för 2017-2035 tagits fram med de 11 bebyggelsegrupper som idag helt saknar allmänt vatten och avlopp. Efter att VA är utbyggt blir dessa områden verksamhetsområden för vatten och avlopp. Därutöver finns 24 bebyggelsegrupper som delvis omfattas av allmänt VA och där gränser för befintliga verksamhetsområden ska ses över.

Förutom VA-utbyggnad i de större bebyggelsegrupperna sker arbete på flera områden för att förbättra kvaliteten på sjöar och vattendrag i kommunen.

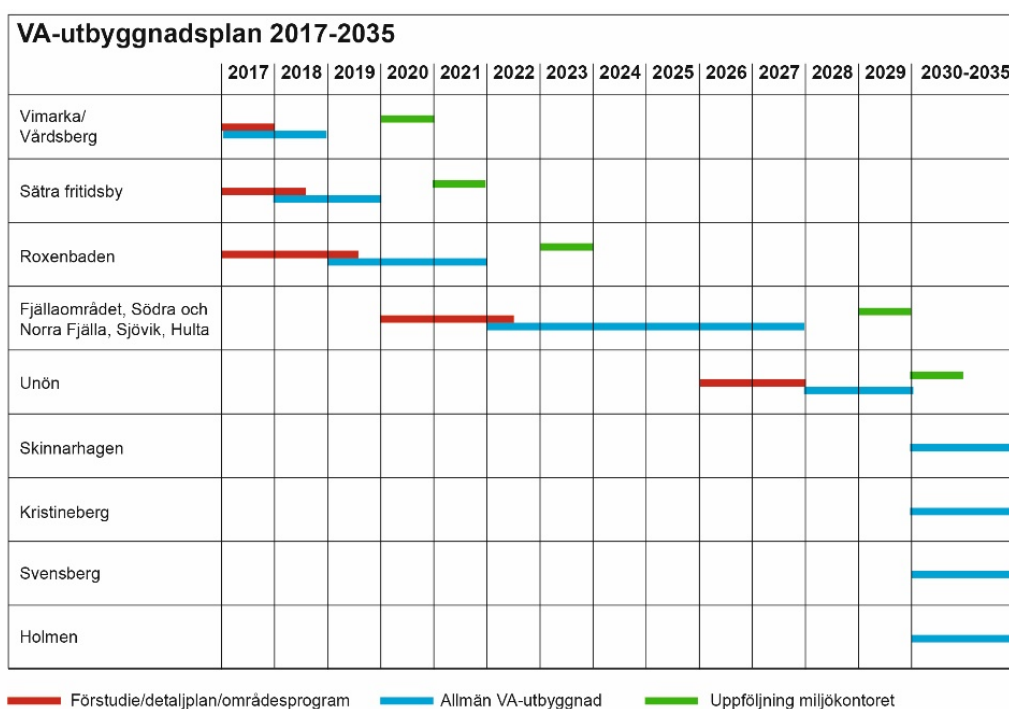
- Bygg- och miljönämnden har tagit fram en ny tillsynsplan för små avloppsanläggningar för perioden 2017-2027. Tillsyn av små avloppsanläggningar ska koncentreras till områden där allmänt VA inte är aktuellt och alla små avloppsanläggningar ska besökas under en tio-årsperiod.
- Sedan 2015 finns en VA-rådgivare anställd med uppdrag att hjälpa mindre bebyggelsegrupper att anordna gemensamhetsanläggningar för avlopp. Tjänsten är samfinansierad mellan huvudmannen Tekniska verken och miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och placerad på Tekniska verken.

Ekonomiska konsekvenser

VA-utbyggnad på landsbygden – innefattande förstudier, projektering och utbyggnad av VA – planeras årligen pågå i minst en bebyggelsegrupp. För Tekniska verken innebär en VA-utbyggnad på landsbygden ökade investeringskostnader. Prislistan för VA har anpassats till detta.

För miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedöms kostnader för framtagande av de aktuella förstudie och detaljplaner i VA-utbyggnadsorter rymmas inom ordinarie budget.

För den enskilde medborgaren innebär anslutning till allmänt VA en ökad kostnad, samtidigt som bostaden får ett ökat värde och det finns större möjlighet att utveckla bostaden med en högre sanitär standard.

Kommunala mål

5. En ekologiskt hållbar kommun

Kommunens klimatarbete ska styras av målet om koldioxidneutralitet år 2025 och medborgarna ska aktivt delta i arbetet. Linköping ska ligga i framkant för gröna lösningar på klimatutmaningarna och i utvecklingen av miljöteknik. Värdefulla naturområden ska säkras och kommunen ska aktivt arbeta för att

bevara den biologiska mångfalden. Den täta staden, med park- och rekreationsområden, är den hållbara staden.

Aktuell lagstiftning

- Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) reglerar att det är kommunens ansvar, om det med hänsyn till skydd för människors hälsa eller miljön, behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse.
- Att arbeta med VA-planering på landsbygden är en viktig åtgärd i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för att uppfylla miljökvalitetsnormer i sjöar och vattendrag enligt Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vatten. En ny åtgärdsperiod för 2017-2021 har nyligen fastställs och där finns kommunernas ansvar för att fram VA-planer angivet.

Jämställdhet

Bedömningen är att det inte finns någon skillnad för kvinnor, män, pojkar och flickor när det gäller behov eller nyttan av vatten och avloppsplanering i Linköping.

Samråd

Förslag till VA-plan för Linköping med styrdokumentet VA-policy för landsbygden samt Riktlinjer för vatten och avloppsplanering har varit på samråd under perioden 16 juni – 30 september 2016. Dokumenten skickades för samråd till grannkommuner, Länsstyrelsen i Östergötland samt Havs- och vattenmyndigheten. Dokumenten har även gått på internremiss till bolag och förvaltningar samt funnits tillgängliga på kommunens webbsida. Informations- och dialogmöten har hållits med landsbygdsgruppen samt med de geografiska utskotten i Vikingstad och i Ljungsbro.

Nedan följer de viktigaste synpunkterna som kommit in samt kommunens kommentarer:

Utbyggnadstakten

Landsbygdsgruppen och Länsstyrelsen anser att ambitionsnivån i VA-utbyggnadsplanen är för låg och utbyggnadstakten för långsam.

Kommentar: Ambitionsnivån i åtgärdstakten för VA-utbyggnad är en avvägning mellan olika faktorer för att hitta en fungerande avvägning mellan genomförande, ekonomi och politisk vilja. Bedömningen som har gjorts är att ambitionsnivån i VA-utbyggnadsplanen är rimlig utifrån ett genomförandeperspektiv. Det finns en risk att fastighetsägare kan kräva enligt

6 § i lagen om allmänna vattentjänster att VA-utbyggnad ska ske snarast. Begreppet 'snarast' är inte mer definierat, men har i rättsfall varit upp till 5 år om det funnits en välmotiverad VA-utbyggnadsplan. Finns inte bebyggelsegruppen med i VA-utbyggnadsplan har 'snarast' bedömts vara cirka 2 år.

Kretslopp och resurshushållning

Länsstyrelsen och Landsbygdsgruppen anser att det inte framgår hur kommunen avser att arbeta för resurshushållning - möjligheter och eventuella svårigheter att utnyttja resurser i avloppsvattnet, t ex återföring av fosfor till jordbruket.

Kommentar: Riktlinjer för vatten och avloppsplanering kompletteras med ett nytt stycke: Resurser i avloppsvatten, där nedanstående resonemang beskrivs. Linköpings kommun har valt att satsa på ett högeffektivt storskaligt reningsverk med avancerad reningsteknik - från 2017 även med läkemedelsrening. Energi- och näringsinnehållet i avloppsvattnet tas tillvara i biogasproduktionen i reningsverkets rötchammare för produktion av biogas samt rötslam som används på jordbruksmark.

Slammet från Nykvarnsverket är Revaq-certifierat vilket innebär utökad kontroll samt spårning i ledningsnätet av källor till föroreningar i slammet. Revaq innebär även granskning av utomstående certifieringsorgan. I varje bebyggelsegrupp där VA-utbyggnad ska starta kommer VA-huvudmannen att göra en bedömning av vilken teknik för VA-utbyggnad som är lämplig och mest resurseffektiv med avseende på energi och näringsämnen. VA-huvudmannen och kommunen kommer även att hålla sig uppdaterad på lagstiftning, praxis i ärenden och den allmänna teknikutvecklingen när det gäller alternativa VA-lösningar inom verksamhetsområden.

Koppling mellan riktlinjer för vatten- och avloppsplanering och vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för södra Östersjöns vattendistrikt

Länsstyrelsen påpekar att det inte är helt tydligt hur riktlinjerna för vatten- och avloppsplanering är tänkt att fungera ihop med Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram.

Kommentar: En av anledningarna till att VA-planen för landsbygden med VA-policy och Riktlinjer för vatten och avloppsplanering tas fram är att bidra som en åtgärd i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Utbyggnad av allmänt VA bidrar till att miljö kvalitetsnormer i vattenförekomster kan uppnås. De framtagna Riktlinjer för vatten och avloppsplanering ska säkerställa hur, var och när planläggning sker. I bedömningsmodellen för prioritering av bebyggelsegrupper för VA-utbyggnad är miljö kvalitetsnormer i närmaste vattenförekomst ett av kriterierna.

Bygg- och miljönämnden ansvarar för tillsyn av små avloppsanläggningar och det finns en nyligen framtagen tillsynsplan för perioden 2017-2027. En sammanställning av kommunens åtgärder under Vattenmyndighetens nya åtgärdsperiod (2017-2021) kommer att göras.

Uppföljning och utvärdering

De politiska styrdokumenterna VA-policy för landsbygden samt Riktlinjer för vatten- och avloppsplanering ska aktualiseras varje mandatperiod. VA-utbyggnadsplanen kommer att uppdateras vid behov.

Kommunledningskontorets helhetsbedömning

[Klicka och skriv]

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Kommunledningskontoret

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Paul Håkansson

Anna Bertilsson

Beslutet skickas till:
Tekniska verken i Linköping AB